

ความพึงพอใจต่อคุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

ชัยนาท ปีการศึกษา 2558

Satisfaction of the Quality and Identity of Graduated Nurses, Boromrajonani
College of Nursing Chainat in Academic Year 2015

สุธิศา สงวนสัจ¹ มณฑาทิพย์ สุรินทร์อารhorn² ทิพวรรณ ตั้งวงศ์กิจ³ จารุณี จาดพุ่ม⁴ สุวัฒนา เกิดมวง⁵

Suthisa Sa-nguansaj¹ Monthathip Surin-arhorn² Tipawan Tangwongkit³

Jarunee Japum⁴ Suwattana Kerdmuang⁵

¹⁻⁵ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

1-5 Boromrajonani College of Nursing Chainat

บทคัดย่อ

Received: July 24, 2018

Revised: September 17, 2018

Accepted: September 24, 2018

การวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิต
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 ประชากรคือผู้บัณฑิต
พยาบาล จำนวน 143 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเภทให้ตอบด้วยตนเอง โดยส่งทางไปรษณีย์ไปยัง
ผู้บัณฑิต จำนวน 143 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 90 ฉบับ คิดอัตราการตอบแบบสอบถามกลับ
เท่ากับร้อยละ 62.94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.60$) ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ
ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.64$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.53$)
สำหรับอัตลักษณ์ของบัณฑิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.64$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการ
ให้บริการด้วยใจ ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.66$) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.54$) ด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการใช้ภูมิปัญญา ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.57$) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรปรับวิธีการจัดการ
เรียนการสอน หรือกิจกรรมพัฒนาทักษะนักศึกษาโดยมุ่งเน้นให้คิดวิเคราะห์ เช่น การสอนแบบสืบเสาะ การสอนแบบ
สร้างสรรค์ และบูรณาการการใช้ภูมิปัญญาในการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

Abstract

The objective of this descriptive study was to study the satisfaction of the quality of graduates and the identity of graduated nurses finishing from Boromrajonani College of Nursing Chainat in Academic Year 2015. Samples were 143 employers of graduated nurses. The data were collected by self-administered questionnaires and were mailed to 143 employers with 62.94% of response rate. Data were analyzed by using descriptive statistics.

The results showed that employers were satisfied with the quality of the graduates by Thai Qualifications Framework for Higher Education in Nursing with six domains at high level ($\bar{x} = 3.91$, $SD = 0.60$), the ethics and moral domain showed the highest satisfaction ($\bar{x} = 4.15$, $SD = 0.63$), following by the interpersonal skill and responsibility domain ($\bar{x} = 3.94$, $SD = 0.64$), the cognitive skill domain reported the lowest satisfaction ($\bar{x} = 3.58$, $SD = 0.53$). According to the identity of graduated nurses, employers were satisfied with all aspects at high level ($\bar{x} = 3.87$, $SD = 0.64$), the service mind aspect displayed the highest satisfaction ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.66$), following by the participatory aspect ($\bar{x} = 3.91$, $SD = 0.5$), the use of wisdom aspect showed the lowest satisfaction ($\bar{x} = 3.64$, $SD = 0.57$). There should be an adjustment in the teaching method by emphasizing the analytical thinking process such as inquiry-based learning, creativity-based learning, and integrating the use of wisdom in teaching and learning.

Keywords : Satisfaction, Quality and Identity of Graduated Nurses, Thai Qualifications Framework for Higher Education

ความสำคัญและปัญหา

คุณภาพบัณฑิตเป็นหนึ่งในมาตรฐานหลักตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดให้บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามมาตรฐานใกล้เคียงกันทั้งในระดับชาติและระดับสากล คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับและคุณวุฒิสถาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน (Learning outcome domains) ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรม (Ethics and moral) 2) ความรู้ (Knowledge) 3) ทักษะทางปัญญา (Cognitive skills) 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and responsibility) และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี (Numerical analysis, communication and information technology skills) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) สำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้เป็น 6 ด้าน โดยเพิ่มทักษะอีก 1 ด้านคือ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (Professional practice skills) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ศาสตร์ทางการแพทย์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องของแบบองค์รวม หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2555) เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรดังกล่าวมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรู้ การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบ มีสัมพันธภาพที่ดี มีภาวะผู้นำ มีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้วิทยาลัยฯยังได้กำหนดอัตลักษณ์ของบัณฑิต คือ บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และเป็นนักปฏิบัติการพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพด้านการใช้ภูมิปัญญา ประกอบด้วย (1) การให้บริการด้วยใจ: Service mind (2) การคิดวิเคราะห์: Analytical thinking (3) การให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วม: Participation (4) การใช้ภูมิปัญญา : Wisdom และ (5) นักปฏิบัติการพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ: Health enhancer (SAP-WE) ซึ่งหมายถึง การให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตาใส่ใจในปัญหาและความทุกข์ของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง ให้บริการตามปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการที่เป็นจริงโดยการส่งเสริมศักยภาพในการจัดการตนเองเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเอง บนพื้นฐานการนำความรู้ ความสามารถ ความเชื่อและแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าที่สั่งสมมาของบุคคล ครอบครัวและชุมชน โดยบูรณาการกับความรู้เชิงวิชาชีพในการพัฒนาวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและยุคสมัย (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2555) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงได้ระบุดผลการเรียนรู้ 6 ด้าน และอัตลักษณ์ทั้ง 5 ด้าน ไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4) เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์และอัตลักษณ์ที่วิทยาลัยฯ กำหนด

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการผลิตบัณฑิตพยาบาลเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลแล้วจะเป็นผู้มีผลการเรียนรู้และมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่สภาการพยาบาลและคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ และสามารถผลิตได้บัณฑิตได้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของนายจ้างหรือผู้ใช้บัณฑิตส่งผลให้บัณฑิตพยาบาลมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล จึงควรสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา แต่ปัญหาที่ผ่านมามีคือข้อมูลคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ไม่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์และตามอัตลักษณ์ซึ่งเป็นสมรรถนะหลักและสมรรถนะรอง

ตามที่สภาการพยาบาล คณะกรรมการการอุดมศึกษาและหลักสูตรกำหนดไว้ คณะผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2558 ครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ในมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน และอัตลักษณ์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท จำนวน 5 ด้าน รวม 11 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ด้านการให้บริการด้วยใจ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการให้บริการมีส่วนร่วม ด้านการใช้ภูมิปัญญา และด้านนักปฏิบัติการพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อใช้ข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ให้ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นตามมาตรฐานในระดับวิชาชีพและระดับสากลต่อไป

คำถามการวิจัย

ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 มีความพึงพอใจต่อคุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่ออัตลักษณ์ของบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ใช้แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 6 ด้าน และ 2) อัตลักษณ์ของบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท จำนวน 5 ด้าน โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ในมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน
 - 1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.2 ด้านความรู้
 - 1.3 ด้านทักษะทางปัญญา
 - 1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
 - 1.6 ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ
2. อัตลักษณ์ของบัณฑิต ในคุณลักษณะ 5 ด้าน
 - 2.1 ด้านการให้บริการด้วยใจ
 - 2.2 ด้านการคิดวิเคราะห์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index) รวมทั้งความสอดคล้องและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ พบว่า ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) มีค่าระหว่าง .82 ถึง .86 ผลรวมเท่ากับ .85 ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) กับตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่ามีค่าเท่ากับ .82

การพิทักษ์สิทธิ์

การวิจัยเรื่องนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ตามเอกสารรับรองเลขที่ BCN-IRB 2-10-2560 ทั้งนี้ผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัยจะได้รับการแจ้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน ประโยชน์ของโครงการ มีความสมัครใจในการให้ข้อมูล สำหรับการรักษาความลับ ผู้วิจัยจะเปิดเผยข้อมูลของผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัย เฉพาะส่วนที่เป็นข้อสรุป การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานใด ๆ ทั้งสิ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 หลังจากที่บัณฑิตทำงานได้ 1 ปี (เก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2559) จำนวน 143 คน โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 90 ฉบับ คิดอัตราการตอบแบบสอบถาม (Response rate) ร้อยละ 62.94 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Salkind (1997) ว่าอัตราการตอบของการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 50

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป คุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิต วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 พบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 94.44 โดยมีอายุเฉลี่ย 49.10 ± 9.4 ปี มีอายุอยู่ในช่วง 37 ปี ถึง 58 ปี ผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยร้อยละ 48.89 มีอายุระหว่าง 51 ถึง 60 ปี และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 73.33 ตำแหน่งงานในปัจจุบันของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยพบว่า เป็นหัวหน้าผู้ป่วย ร้อยละ 54.44 และส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.78

2. ข้อมูลความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ของผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมทั้ง 6 ด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.60$) โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านระหว่าง 3.58 ถึง 4.15 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.64$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.53$) ดังตารางที่ 1

3. ข้อมูลอัตลักษณ์ของบัณฑิต ตามอัตลักษณ์บัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.64$) โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านระหว่าง 3.64 ถึง 4.17 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการให้บริการด้วยใจ ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.66$) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.54$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการใช้ภูมิปัญญา ($\bar{X} = 3.64$, $SD = 0.57$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจต่อคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

(n = 90)

คุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตพยาบาล	คะแนน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	การ แปลผล
1. คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	23,944	3.91	0.60	มาก
1.1 คุณธรรมจริยธรรม	9,329	4.15	0.63	มาก
1.2 ความรู้	2,934	3.62	0.56	มาก
1.3 ทักษะทางปัญญา	1,933	3.58	0.53	มาก
1.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	1,771	3.94	0.64	มาก
1.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2,713	3.77	0.55	มาก
1.6 ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	5,264	3.90	0.60	มาก
2. อัตลักษณ์บัณฑิตพยาบาล	3,483	3.87	0.64	มาก
2.1 การให้บริการด้วยใจ	1,126	4.17	0.66	มาก
2.2 การคิดวิเคราะห์	1,035	3.83	0.58	มาก
2.3 การให้บริการมีส่วนร่วม	2,113	3.91	0.54	มาก
2.4 การใช้ภูมิปัญญา	655	3.64	0.57	มาก
2.5 นักปฏิบัติการพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ	2,330	3.67	0.60	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 6 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.60$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากเป้าหมายของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ที่ได้ถูกกำหนดไว้ในปรัชญาและปณิธานที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานวิชาชีพและตามปณิธานการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัย และจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชารวมทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนา นักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาทได้กำหนดอยู่ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

ประจำปีครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ผลการศึกษา พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาพรรณ เปลี่ยนแก้วและเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช (2559) ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์และคณะ (2559) และอรุณี อุปแก้วและคณะ (2558) พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.97, SD=0.49; \bar{X} =3.88, SD=0.58; \bar{X} =4.03, SD=0.33 ตามลำดับ)

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านคุณธรรมจริยธรรม (\bar{X} =4.15, SD=0.63) และรองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (\bar{X} =3.94, SD=0.64) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบ เพื่อให้มีความพร้อมก่อนเป็นบัณฑิต ตั้งแต่การเรียนภาคทฤษฎี ทดลองและการปฏิบัติกรพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประภาพรรณ เปลี่ยนแก้วและเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช (2559) ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์และคณะ (2559) และอรุณี อุปแก้ว และคณะ (2558) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่บัณฑิตพยาบาลมีผลต่อการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบนั้นเกิดจากการปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลที่ต้องยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องปฏิบัติกับชีวิตมนุษย์ ความสัมพันธ์อันดีกับผู้ป่วยและผู้ร่วมวิชาชีพ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งมีการประกาศสิทธิผู้ป่วยเป็นลายลักษณ์อักษร จึงทำให้สถาบันการศึกษาพยาบาลตระหนักและให้ความสำคัญ (อรุณี อุปแก้วและคณะ, 2558)

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตพยาบาล โดยภาพรวมถึงแม้จะอยู่ในระดับดี แต่ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญาและด้านความรู้ (\bar{X} =3.58, SD =0.53; \bar{X} =3.62, SD =0.56 ตามลำดับ) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนรายวิชา พบว่าวิธีการสอนโดยเฉพาะรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะ มีวิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้บัณฑิตบางส่วนขาดทักษะเรื่องกระบวนการคิดวิเคราะห์ ความสามารถด้านปัญญา และการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งสุภัชฉาน ศรีเอี่ยม (2553) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้สติปัญญา คือ (1) ให้นักศึกษาได้แสวงหาข้อมูลประสบการณ์ด้วยตนเอง (2) ให้นักศึกษาได้ศึกษาวิเคราะห์และสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ และ (3) ให้นักศึกษาได้จัดระเบียบความรู้ ข้อมูลหรือจัดโครงสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นนักศึกษาควรได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ในทุกรายวิชาตามความเหมาะสมของเนื้อหา และควรพิจารณาวิธีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เหมาะสมครอบคลุมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นทักษะที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ ความสามารถทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Trilling & Fadel , 2009) และจำเป็นต้องมีการสอนทักษะการสืบค้นอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning skill) อีกด้วย

ในส่วนอัตลักษณ์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต มีอัตลักษณ์ของบัณฑิตทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.87, SD =0.64) เป็นผลจากการนำปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งจบการศึกษาตามหลักสูตรอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการให้บริการด้วยใจและด้านการให้บริการมีส่วนร่วม (\bar{X} =4.17, SD=0.66; \bar{X} =3.91, SD =0.54 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรได้เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกการให้บริการด้วยใจ /การพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ในเกือบทุกรายวิชา นอกจากนี้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตตามอัตลักษณ์ เช่น โครงการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิต โครงการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของการก้าวเข้าสู่วิชาชีพ กิจกรรมส่งเสริมด้านความมี

วินัย การเสียสละและการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประภาพรรณ เปลี่ยนแก้วและเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช (2559) อรพันธ์ หาญยุทธและรัชชา รัตนะถาวร (2556) และสายสวาท เผ่าพงษ์และคณะ (2555) สำหรับอัตลักษณ์ด้านการใช้ภูมิปัญญาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.64$, $SD=0.57$) ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะรายวิชาในหลักสูตร โดยเฉพาะในหมวดศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะมีเนื้อหาที่สามารถบูรณาการหรือสอดแทรกเนื้อหาด้านการใช้ภูมิปัญญาได้น้อย จึงควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือจัดบูรณาการรายวิชากับพันธกิจบริการวิชาการ การวิจัยและทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมด้านการใช้ภูมิปัญญาในการส่งเสริมสุขภาพโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ด้านดังกล่าว

นอกจากนั้น ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสามารถนำมาบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมุ่งเน้นการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้สามารถนำองค์ความรู้มาบูรณาการแบบสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (วิทวัส ดวงภูเมศและวาริรัตน์ แก้วอุไร, 2560) ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึงความรู้ ทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา สมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งจะสามารถให้ผลตอบสนองกับความต้องการของสังคมสามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิดหรือมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนควรนำผลการศึกษาโดยเฉพาะคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และอัตลักษณ์ของบัณฑิตด้านที่ควรพัฒนา/ปรับปรุง มาเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พัฒนานักศึกษาทางด้านวิชาชีพ เพื่อสามารถพัฒนาบัณฑิตได้ตรงประเด็นและชัดเจนสามารถสะท้อนคุณภาพบัณฑิตได้ทุกด้านของมาตรฐานผลการเรียนรู้ และเป็นไปตามความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตให้มีคุณภาพเพียงพอในการปฏิบัติงานในวิชาชีพต่อไป

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมและเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาทักษะนักศึกษาโดยมุ่งเน้นให้คิดวิเคราะห์ เช่น การสอนแบบสอปลีบ การสอนแบบสร้างสรรค์ การสอนโดยใช้แผนภูมิโมโนทัศน์ การเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน และบูรณาการการใช้ภูมิปัญญาในการจัดการเรียนการสอน

3. นำผลการศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิต และการบริหารหลักสูตรให้วิทยาลัยเกิดอัตลักษณ์ที่เด่นชัดขึ้น

4. วิทยาลัยฯ ยังควรคงไว้ซึ่งการจัดการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมและปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ การให้บริการด้วยใจอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการควบคู่กับความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นพลเมืองที่ดี มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ และสะท้อนอัตลักษณ์ของวิทยาลัยได้อย่างโดดเด่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ใช้บัณฑิตและบัณฑิต เพื่อสะท้อนคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิตในทุกมิติ

2. ควรมีการศึกษาความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตด้านคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิต และคุณลักษณะที่แสดงออกจริงของบัณฑิตเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตให้มีคุณภาพเพียงพอในการปฏิบัติงาน

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์ของบัณฑิต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560.*

ประภาพรธรรม เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 8(1), 136-144.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. (2555). *รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555).*

วิหวัศ ดวงภูมเมศ, วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2560). การจัดการเรียนรู้อินยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 1-14.

ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์, อัจฉรา สุคนธสรพร, อัญญารัตน์ ว่องวิริยะพันธุ์, ธันยาภรณ์ เหลี้ยวตระกูล, วัชรินี นาคะป่า (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *พยาบาลสาร*, 13(ฉบับพิเศษ), 151-161.

สายสวาท เม่าพงษ์, จุฑาทิพย์ ศิริณาดล, สิริเพ็ญโสภกา จันทร์สถาพร, ภริมย์ลักษณ์ มีสัตยานันท์. (2555). อัตลักษณ์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*, 18(1), 5-16.

สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม. (2553). อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 2(2), 186-199.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (พิมพ์ครั้งที่ 4).* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อรนันท์ หาญยุทธ, รัชชา รัตนถาวร. (2556). คุณภาพและอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 7(2), 99-107.

อรุณี อุปแก้ว, ประภัสสร วงษ์ศรี, ภควรรณ สมบูรณ์, สุภาพร ประนัดทา. (2558). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 33(ฉบับพิเศษ1): 77-84.

Best, J.W. (1977). *Research in Education: Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc.*

Salkind, N.J. (1977). *Exploring research* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Trilling, B., Fadel, C. (2009). *Learning and innovation skills: 21st century skills learning for life in our times.* San Francisco: Jossey-Bass.